

Teoria przestrzeni Hilberta
Lista 2 (pojęcie bazy i rzutu ortogonalnego)

Zad 1 (Uogólniona tożsamość równoległoboku). Pokazać, że jeżeli $x, y \in H$ są wektorami zespolonej przestrzeni unitarnej H oraz $\alpha \in \mathbb{C}$ jest pierwiastkiem pierwotnym z 1 stopnia N , to

$$\frac{1}{N} \sum_{k=0}^{N-1} \|x + \alpha^k y\|^2 = \|x\|^2 + \|y\|^2$$

Zad 2 (Uogólnione twierdzenie Pitagorasa). Niech $\{x_n\}_{n=1}^{\infty}$ będzie ortogonalnym układem wektorów w przestrzeni Hilberta H . Pokazać, że szereg $\sum_{n=1}^{\infty} x_n$ jest zbieżny wtedy i tylko wtedy, gdy $\sum_{n=1}^{\infty} \|x_n\|^2 < \infty$. Ponadto, jeśli $x = \sum_{n=1}^{\infty} x_n$, to

$$\|x\|^2 = \sum_{n=1}^{\infty} \|x_n\|^2.$$

Zad 3. Sprawdzić, że funkcje trygonometryczne

$$\frac{1}{\sqrt{2\pi}}, \quad \frac{1}{\sqrt{\pi}} \cos nt, \quad \frac{1}{\sqrt{\pi}} \sin nt$$

tworzą układ ortonormalny w rzeczywistej przestrzeni Hilberta $L_2[-\pi, \pi]$ (w rzeczywistości jest to baza tej przestrzeni). Wyznaczyć współczynniki Fouriera w tej bazie następujących funkcji

$$\text{a) } x(t) = t, \quad \text{b) } x(t) = t^2, \quad \text{c) } x(t) = |t|,$$

i wypisz dla nich tożsamości Parsewala.

Zad 4. Korzystając z pojęcia bazy wykazać twierdzenie Riesz o reprezentacji funkcjonału ograniczonego na przestrzeni Hilberta H .

Zad 5. Niech M będzie podprzestrzenią przestrzeni Hilberta H rozpiętą przez liniowo-niezależne wektory $y_1, y_2, \dots, y_n$. Pokazać, że rzut ortogonalny wektora x na M jest dany formułą

$$P_M x = -\frac{1}{g(y_1, \dots, y_n)} \det \begin{pmatrix} \langle y_1, y_1 \rangle & \langle y_1, y_2 \rangle & \dots & \langle y_1, y_n \rangle & \langle y_1, x \rangle \\ \vdots & \vdots & & \vdots & \vdots \\ \langle y_n, y_1 \rangle & \langle y_n, y_2 \rangle & \dots & \langle y_n, y_n \rangle & \langle y_n, x \rangle \\ y_1 & y_2 & \dots & y_n & 0 \end{pmatrix},$$

gdzie $g(y_1, \dots, y_n)$ jest wyznacznikiem macierzy Grama $G = [\langle y_i, y_j \rangle]_{i,j=1}^n$ układu $y_1, y_2, \dots, y_n$. Natomiast odległość x od M wyraża się wzorem

$$d(x, M) = \left(\frac{g(y_1, \dots, y_n, x)}{g(y_1, \dots, y_n)} \right)^{\frac{1}{2}}.$$

Zad 6. Pokazać, że rzut ortogonalny na domkniętą podprzestrzeń M przestrzeni Hilberta H jest ograniczonym operatorem liniowym. Obliczyć jego normę.

Zad 7. Niech K, M będą podzbiórami przestrzeni Hilberta H . Pokazać, że

$$(K \cup M)^\perp = M^\perp \cap K^\perp, \quad K \subset M \implies M^\perp \subset K^\perp, \quad M^\perp \cap M \subset \{0\}$$

$$\langle M \rangle^\perp = M^\perp, \quad M^\perp = \langle M^\perp \rangle, \quad \langle M \rangle = (M^\perp)^\perp,$$

gdzie $M^\perp = \{x \in H : x \perp y \text{ dla każdego } y \in M\}$, a $\langle M \rangle$ oznacza podprzestrzeń domkniętą generowaną przez M .